

Skupinová diskuse s matkami dětí v 9. třídě ZŠ, Tábor a okolí

Číslo: 9

Místo diskuse: Tábor

Bydliště účastnic: Tábor a okolí

Účastnice: matky dětí (vyšší vzdělání rodičů)

Děti: žáci a žákyně 9. tříd ZŠ (školní rok 2007/8)

Počet účastnic: 9

Moderátoři: E. Veisová, J. Šafr, K. Vojtíšková

<i>Jméno</i>	<i>Věk</i>	<i>Vzdělání</i>	<i>Vzdělání partnera</i>	<i>Počet dětí/pohlaví/věk</i>	<i>Zaměstnání</i>	<i>Zaměstnání partnera</i>	<i>Typ rodiny</i>
Sabina	40	Vyšší odborné	VŠ	3/D-D-S/16-14-5	V domácnosti	Vedoucí, řídicí pracovník	Úplná rodina
Simona	36	SOŠ	VŠ	1/S/15	Řadový úředník	Vyšší odborný zaměstnanec	Úplná rodina s příbuznými
Sandra	52	SOŠ	SOŠ	3/D-D-S/30-25-15	Nižší odborný zaměstnanec	Nižší odborný zaměstnanec	Úplná rodina
Sára	37	Gymnázium	SOŠ	2/S-S/15-15	Řadový úředník	Řadový úředník	Neúplná rodina s příbuznými
Světlana	39	Vyučení s maturitou	Vyučení s maturitou	2/S-D/14-14	Vedoucí, řídicí pracovník	Nižší odborný zaměstnanec	Úplná rodina s příbuznými
Saskie	43	SOŠ	SOŠ	1/S?/14	Nižší odborný zaměstnanec	Nižší odborný zaměstnanec	Úplná rodina
Svatava	39	SOŠ	SOŠ	2/S-S/15-10	Řadový úředník	Nižší odborný zaměstnanec	Úplná rodina s příbuznými
Soňa	38	SOŠ	X	2/S-S/17-14	Řadový úředník		Neúplná rodina
Stela	37	SOŠ	SOŠ	2/D-S/14-7	OSVČ	OSVČ	Úplná rodina

Sabina

Sabina bydlí v Táboře, v současné době je v domácnosti. Její manžel je řídicí pracovník. Mají tři děti, dvě starší dcery 16 a 14 let, nejmladší je 5letý syn. Ráda plave, lyžuje, tancuje, chodí na aerobik, čte knížky.

Sabina mladší dceru srovnává s nejstarší dcerou. Jsou podle ní zcela jiné „opačnej pól“. Mladší není nervák, je „celkem pohodář“, který umí řešit věci s rozvahou a dosáhnout svého. „i když navenek působí velice nebojácně, ale skutek je potom trošku jinej.“

Podle Sabiny je zároveň velmi důležité, a u třech dětí i obtížné najít si pro každé dítě čas a prostor, „to je pro ně strašně důležitý mít toho rodiče jenom sám pro sebe, kdy měl ty momenty, kdy se mu může svěřovat, jenom, že ho má pro sebe, tak to fakt pociťuju a vím, že ten čas jenom pro ně, je strašně důležitěj. Pro každýho zvlášť ... pro každýho zvlášť a ne všichni dohromady ... kde se má možnost vypovídat.“ Sabině se to poměrně daří, protože říká, že se občas dozvídá i dost zajímavé věci. Naopak vůbec nezmiňuje to, že by se děti svěřovaly více sobě navzájem. Pravidelné kapesné dětem rodiče nedávají, dostávají peníze na Vánoce nebo k narozeninám, a pak když na něco potřebují. Dcera je docela šetřivá, dokonce Sabinu někdy se sestrou nabádají, aby víc šetřila a pozvaly jí také za své peníze do kina.

Na Sabinin vkus se děti dívají na televizi až příliš. Dcera je schopná mít puštěnou zároveň televizi i počítač, kde buď komunikuje s kamarády nebo dokonce sleduje film jak na počítači, tak na televizi.

Se svou partou ze třídy jezdí dcera do kina, na muzikály třeba i do Prahy. Do divadla nechodí, jen když byly malé, tak na pohádky. Než aby dceři něco vyloženě zakazovala, tak jí raději na Silvestra podsune růžové šampaňské, protože je jí jasné, že dětský šampus pít nebudou, „takže, tohle mi přijde jako lepší varianta“. Sabina se snaží uplatňovat svůj vliv i nepřímým způsobem.

Sabina si myslí, že děti se dají doopravdy ovlivňovat, tvarovat přibližně do 5. třídy. Potom už si spíš samy volí, co chtějí ve volném čase dělat. Kroužky dětem nedávají prostor na zlobení, rodiče ví, kde a jak děti tráví svůj čas. Od školky chodila dcera na gymnastiku, které později nechala kvůli vzrůstající náročnosti: „Tam možná trochu tam byla ta fáze, že mockrát nechtěla a musela jsem ji trochu přidržet a ona to obrečela.“ Nyní dojíždí do tanečního kroužku mimo Tábor. Jazyky jsou pro Sabinu hodně důležité, takže také už od školy všechny děti dělaly angličtinu (formou her). Ve škole má dva jazyky, ale chodí ještě na jazykový

kroužek – rozšíření školní angličtiny. Kroužek dělá sice „nuceně“ a „dělá fóry“, ale Sabina myslí, že ji to i baví.

S dětmi se neučí, akorát v prvních letech školy se s nimi připravovala a kontrolovala je. Případně jim dnes pomáhá s cizím jazykem nebo občas zkontrolovat úkol, ale většinou to „oni si nechtěj ani kolikrát dát zkontrolovat“.

Mladší dcera Sabiny si vyzkoušela přijímací řízení na víceleté gymnázium v Táboře. Byla úspěšná, ale nakonec se v rodině rozhodli nechat ji na stávající základní škole, proto na VG nechtěla. Po vzoru své starší sestry půjde po deváté třídě také na gymnázium, v době konání diskuse Sabina ještě nevěděla, které ze tří tábořských gymnázií si zvolí (podle referencí).

Baví jí také keramika a právě v této zálibě viděla Sabina možný potenciál pro budoucí povolání nebo by se Sabině pro ní líbila také práce v laboratoři, ale uvidí se, nechá to na dceři. Má sklon srovnávat se se starší sestrou, která chodí na gymnázium, takže asi i mladší se bude hlásit na gymnázium. Které ze tří možných zatím nevěděla, zkusí dát hlavně na doporučení.

Sabina vysvětluje, proč nevybrala poslušnost jako důležitou výchovnou hodnotu tak, že sice jako rodič má zájem, aby jí děti poslouchaly „jako hodinky“, ale zase chci, aby byly osobnosti, a chci, aby každý byl svým způsobem jinej.“ U náboženské víry nepopírá důležitost určitých jejích aspektů jako je poctivost nebo pocit odpovědnosti, děti jsou pokřtěné, ale „stejně si jdou svojí cestou a nějakým zvláštním způsobem prostě je nebudu vmanimupulovávat a ani to nechci.“ Naopak má pocit, že je třeba děti podporovat v pracovitosti a snaze dosáhnout svých cílů. Dnes jsou i jiné způsoby jak vydělat peníze než prací, a před tím

Vybrané hodnoty: Pracovitost, pocit odpovědnosti, odhodlání a vytrvalost, samostatnost a snášenlivost a ohleduplnost k jiným lidem

Simona

Simona pochází z východních Čech, ale v Táboře je už od školy. Pracuje jako úřednice ve státním sektoru. Má jednoho syna, který šel do školy o rok déle. Jejimi zájmy jsou sport a koupili si chatu, takže rodina chataří.

Syn je bezproblémový, má klidnou povahu a od třetí třídy dělá vodní pólo, takže třikrát týdně chodí po škole na tréninky.

Jinak je jeho zájmem počítač, což sdílí se svým otcem, kterého počítače živí. Zákaz počítače je pro něj trestem. Knížky si stahuje z internetu a ukládá si je do mobilu, na kterém si je čte. Má zájem hlavně o fantasy literaturu, nikoli klasickou. Přečetl Pána prstenů, Hobita, Eragona a také všechny díly Harryho Pottera.

Syn je podle Simony hrozný nepořádník, na kterého dokonce ani přísný otec neplatí. Jeho způsob úklidu neodpovídá matčiným nárokům: „on si uklidí tím stylem, že podle mě to stejně uklizený není ... já třeba měsíc trpím“. V době kdy syn není doma, je třeba na turnaji, nakonec Simona v jeho pokoji uklidí podle svých měřítek. Ostatní jí to rozmlouvají, říkají ať vydrží a nechá ho v tom nepořádku, že si syn nakonec rád uklidí, bude se za to stydět. Synovi vůbec nevadí, že po něm matka uklízí jeho věci, naopak je šťastný a ještě jí poděkuje. Ostatní pomoc doma neodmítá, když mu rodiče řeknou aby šel na nákup, tak jde bez řečí: „cokoliv mu řeknu nebo řekneme, tak nemám nebo nemáme problém“.

Synovi věří, že jí nelže. Jako příklad dala, že jí přiznal to, že na turnaj mají do Prahy jet sami kluci bez trenéra, což nemá jinak povoleno „Řekl to, my jsme řekli, že nepojede, že jako se nám to nelíbí, že ho tam když tak nějak odvezeme, řekl, že se mu nesmáli, ale byl tam za toho, kterej to neměl říkat, měl říct, že tam s nima někdo jede.“ Nakonec synovi cestu povolili, i když to pro ně bylo těžké rozhodnutí („jako máma přemejšlím nad tím, co bude 4, 5 nebo 6 patnáctiletých kluků dělat v kupěčku ve vlaku. Nebo, zaspěj', přejedou, nevím, co je napadne, že jo? Ne, že pokud pojednou dál, zavolaj, ale budou vymejšlet kraviny.“), aby si z toho nevzal ponaučení, že příště nemá nic říkat, aby se mu i příště za rodiči přišel a „měl tu důvěru i na hřišti.“

V osmé třídě do synovi třídy propadl Róm, který „to, co v té třídě ještě nebylo, protože to je zvláštní třída, tak to tam přines. Včetně marihuany a tak. No, tak my jsme s tím neměli žádnéj problém, to ne.“ Rodiče chtěli, aby syn šel na víceleté gymnázium, ale on nechtěl, takže nešel. Pro další studium si vybral technické lyceum, a i sám předpokládá, že bude pokračovat na vysoké škole. „Nebo, doufám, jakože, natolik, jak o tom přemejšlí, že po té střední škole si neplánuje, že mu bude nějakých 19 a že půjde pracovat, ale chce jít na vejšku.“ Matka bude spokojená, když si syn udělá vysokou školu, „nějakou která ho uživí a bude ho bavit.“ Jako negativum zmiňuje to, že „odejde od nás“.

Škola synovi jde a i sám chce něco dokázat. Vysokou školu vidí jako danost i kvůli tomu, že v rodině měli nedávno tři promoce. Simona ale podotýká, že si nemyslí, že by byli „tak chytrá rodina“.

Vybrané hodnoty: Samostatnost, pracovitost, odhodlání a vytrvalost, slušnost, pocit odpovědnosti

Sandra

Sandra pracuje jako referentka dopravy, ve volném čase občas sportuje (kolo, brusle, volejbal). Její patnáctiletý syn je benjamínek-mazánek, jediný syn v rodině, takže mu otec nadřazuje, „má takový trošku privilegia“. Jeho dvě sestry jsou starší o 10 a 15 let. S rodinou jezdí na chalupu, ale hlavně přes léto, když je tepleji, třeba i se synovcem, který se také zajímá o motorky a motory, stejně jako její syn.

Syn je často venku s kamarády, má „zájmy klučičí“, baví ho motorky a auta a jejich opravy, „pořád to spravuje a je pořád špinavej a černej jak bota“. Ve škole ho baví i počítač, ale doma ho nemá. Na televizi nekouká nijak moc, přiměřeně, až když přijde z venku. V televizi ho zajímají jen motoristické pořady s auty a motorkami. Ze sportu jezdí na kolečkových bruslích a hraje trochu fotbal. Jinak ho kroužky moc nezajímaly, jazyky vůbec nemá rád, takže to by nepřicházelo v úvahu. Jeho volný čas je na něm, nutit ho k něčemu by mohlo vést k úplnému opaku, nemá to smysl.

Synovi by přidala více zodpovědnosti, protože si něco půjčí, a pak to nevrátí. Doufá, že se to naučí ještě na střední škole. Pracovitost je třeba u dětí podporovat, protože hodně dětí po škole nemá co dělat a oni si z toho odnáší poučení do budoucna „že nemusej nic dělat.“ Povinnosti doma přímo nemá, ale dá se s ním domluvit podle toho, co je zrovna potřeba. Snaží se plnit požadavky, akorát když už má něco domluveného s kamarády, tak se „cuká“.

Vzhledem k jeho zájmům je poměrně jasné, že syn bude nejspíše automechanik nebo autoelektrikář, stejně jako jeho dědeček, otec Sandry. Sandra se synem probírala možnosti udělat si nástavbu s maturitou, což by se jí líbilo.

Vybrané hodnoty: Pocit odpovědnosti, pracovitost, odhodlání a vytrvalost, hospodaření, snášenlivost a ohleduplnost k jiným lidem

Sára

Sára pochází z Tábora, kde také bydlí a pracuje jako úřednice ve státní správě. Jejími zájmy jsou step aerobik, plavání, když vyjde čas. Má dva 15leté syny – jednovaječná dvojčata. V od jara do podzimu rodina tráví volný čas buď na chalupě u rodičů, na venkově, v přírodě. Matka

dělá rozhodčí, kluci hrají fotbal, koupání v lomu. V zimě volného času tolik není, hodně práce, povinností, i takovej ten útlum. Je těch možností prostě málo. V létě je to lepší. Jaro, léto, podzim.

Jako děti měli oba totožné zájmy, koníčky a zároveň sdílí přátele a kamarády, společnost, ve které se pohybují, je stejná. Lišit se chtějí až v poslední době - sice chtějí na stejnou školu, ale jiný obor. Dříve hráli vodní pólo, nyní zůstali už jen plavání, ale pouze rekreačně. Chodí také do posilovny, na fotbal a poslední dobou mají velký zájem o výpočetní techniku, nejen internet, ale celkově technická stránka. Oba synové mají svůj počítač.

Sára má strach mám z drog. Ve svém zaměstnání se s tím setkává, „takže to je trošičku profesionální deformace ... možná i o to víc po nich doma jdu, šlapu“. Se syny si proto o tom povídá a také je kontroluje. Není si stejně jistá, zda to zvládá dobře, „to opravdu nevím, to asi ukáže až čas.“ U dětí si váží, že za ní přijdou a klidně jí řeknou „mami, ten kouří“, nebo „mami, ten nepřišel a může si za to sám“, takže s ní nebojí komunikovat.

Jako trest párkrát na syny použila, že s nimi nemluvila, a to zabralo. Místo aby přišla hned po práci domů, zastavila se někde a oni jí sháněli, zvedla jim telefon s tím, „Co je?“ a „až přijdu, tak přijdu“. Po probuzení sice vše připravila, ale dále s nimi nemluvila. A to pro ně bylo „opravdu divný ... to zabírá teda, když je nějaký problém“. Dokud to funguje, bude to na ně používat. Vždy se snažila problémy řešit komunikací, vysvětlováním, ale oni si zvykli, že si řekne svoje a vychladne.

Z fyzickými tresty je podle ní problém i kvůli tomu, že děti se mohou obrátit na Fond ohrožených dětí a rodiče obvinít z týrání. „Dneska už ty děti jsou mazaný a ty informace mají a můžou zavolat na nějakou tu linku bezpečí.“

Oba synové chtějí jít na střední průmyslovou školu, s čímž Sára souhlasí. Každý z bratrů chce jít na jiný obor – jeden na stavitelství a druhý na technické lyceum. Jeden chce být inženýr architekt, druhého zase zajímají počítače a programování.

Pro Sáru je hodně důležité v dětech podporovat pocit odpovědnosti, který je klíčový v nejrůznějších sférách života, jak pracovní, tak i vztahové.

Vybrané hodnoty: Slušnost, pracovitost, nesobeckost, snášenlivost a ohleduplnost k jiným lidem, pocit odpovědnosti.

Světlana

Pracuje jako vedoucí závodní jídelny ve škole. Jejím zájmem je (jako u většiny matek v diskusi) aerobik. Světlana pochází z tábořského předměstí a, podobně jako Sára, i ona má dvojčata. Ta jsou ale dvojvaječná, navíc holka a kluk, kteří se dost liší svými zájmy.

Dcera je studijní typ a hodně času tráví mimo domov. Dcera sportuje (aerobik, plavání) a chodí ven s kamarádkami, snaží se smlouvat s matkou, aby mohla zůstat co nejdéle venku. Syna zase škola, ani chození ven tolik nebaví. Naopak je blázen do počítačů a je víc domácí typ. Jako koníčka má triatlon a hlavně počítač, na kterém si píše s kamarády nebo s nimi hraje po počítači hry. Reálnou společnost vrstevníků nevyhledává tolik jako jeho sestra.

Pro syna je zákaz počítače trest, který funguje, protože potom neví, co má dělat: „je úplně jako vyřízenej z toho.“ Moderátorka (M): „Jo a co se stalo, že jste zakázali počítač, co udělal?“ – Světlana: „Já už nevím co to bylo. Určitě něco ze školy to bylo, nějaký problém ve škole, že ... on tam byl taky namočený.“ - M: „Tak jste zakázala.“ - Světlana: „Tak jsem zakázala.“ - M: „A fungovalo to?“ - Světlana: „No, fungovalo a neměl v tu chvíli co dělat ... já to moc dlouho nevydržím, protože když nemají dlouho co dělat, tak to je spíš trest pro rodiče.“

Když jí dítě přinese ze školy špatnou známku, Světlana se zajímá o to, z čeho to bylo a snaží se dítě přezkoušet, aby věděla, kde dítě udělalo chybu, aby jí příště neudělalo. Syn potřebuje kontrolovat víc než dcera, která je samostatnější, „ale kluk je takovej langsam“.

Dcera chodí na angličtinu, aby si popovídala, protože rodiče anglicky tak dobře neumí, což ji podle Světlany baví. Ve škole vystřídala téměř všechny možné kroužky, vybírala si je sama „Neexistuje kroužek, na který by nechtěla jít. Přes břišní tancování ... i divadelní“, u ničeho ovšem nevydržela příliš dlouho, „byly tam takový fáze vývoje ... - teďka mě to baví, ale teď už je to pro mě trapný ... já tam nepůjdu.“

Dcera čte hlavně časopisy, syn podobně jako u Simony přečetl třeba Harryho Pottera. „Oni ti kluci spíš takovýhle věci čtou, holka čte všechno možný.“ Dcera s matkou si spolu zajdou do divadla nebo na muzikál do Tábora, někdy i do Prahy, „jdeme třeba samy dvě, jako ženský“, se synem nikoli.

Světlana zná (zatím) všechny kamarády svých dětí, protože chodí i k nim domů. Z kroužků mají děti (hlavně dcera) víc kamarádů, protože do různých kroužků chodí různé děti – jiní chodí na sport, jiní do lidové školy umění.

Dcera se bude hlásit nejspíše na gymnázium, „protože neví ještě, co chce být do budoucna“, syn chce na střední školu, kde se bude učit práci na počítači, na střední odbornou školu, obor spoje stejně jako syn Saskie. Počítačům se bude podle ní věnovat i profesně, „to bych řekla, že ho to asi bude bavit, protože už ho to hltí teďka“. U dcery to ale není vůbec jasné, protože „je takový přelétavý pták, ona fakt neví sama, co bude chtít ... vůbec nevím, co jednou z ní bude.“

Světlana mezi životní hodnoty zařadila rodinu, protože ji považuje za základ života. „Ty děti, dneska se nechtějí brát mezi sebou a já si myslím, že to není dobře, protože to by mohly zůstat v těch jeskyních a žít všichni dohromady ... bych si přála, aby si jednou normálně vzaly někoho a vytvořily rodinu ... pokud to vyjde, tak aby se nerozváděly ... aby ty děti měly prostě klasickou rodinu a samozřejmě, že bych byla ráda aby se nerozváděly. Kdo by si to nepřál, asi.“ Nemyslí si, že je dobré na děti tlačit, protože to stejně nepomůže. Ví, že bude muset respektovat odlišné názory dětí, ale „do budoucna ... chtěla bych, aby žili aspoň tak, jako my, prostě. Aby prostě měli ty vztahy v té rodině aspoň tak, jak my.“

Vybrané hodnoty: Pocit odpovědnosti, pracovitost, samostatnost, snášlivost a ohleduplnost k jiným lidem, nesobeckost

Saskie

Saskie pochází z Tábora, pracuje jako laborantka. Její hlavní jsou zájmy vaření („to je na mně asi vidět“), čtení, hudba a spánek u televize, rozhodně ne sport, „žádný sport, to u mě blbě vypadá, já neumím nějak sladit ruce a nohy dohromady“. Má jednoho syna.

Syn je podobně jako matka údajně absolutně nesportovní – zkoušel florbal, ale slezly mu prý nehty u palců, je flegmatik, není konfliktní a komunikuje nejraději přes počítač. S matkou moc nekomunikuje, „když s ním chci komunikovat, tak pomalu, abych mu to posílala mailem“, o škole prohodí jen „jo, dobrý“ (obecně častá odpověď na toto téma i u jiných dětí), i když to třeba podle Saskie až tak „dobrý“ není, což ona zjistí na třídních schůzkách. Saskie také říká, že její komunikační strategií je vytrvalost, díky které se dozví, co potřebuje, „já si povídám a on odpovídá ... že se dostanu teda až tam, co potřebuju vědět. Že nedám do té doby pokoj, jo?“

Největším jeho zájmem je počítač, od kterého se odvíjejí i kamarádi. Jeho kamarádi jsou často starší (sám prý vypadá starší) a často jsou u syna v pokoji, přinesou si svoje notebooky, propojují počítače kabely a hrají (Saskie nemá přehled o tom, co přesně) třeba do rána,

k čemuž jim Saskie poskytuje servis. Saskie je ráda, že její syn tráví volný čas doma, a tak má přehled o tom, co dělá. Vyhovuje jí to víc, než kdyby trávil čas mimo domov. „obdivuju ty druhý rodiče, to by mně asi vadilo, prostě, kdybych měla syna v tomhle věku a v sobotu mi přišel nebo vlastně v neděli ráno, takhle dlouho. Tak, ale oni vědí, že já jsem v klidu a kdyby něco, tak zakročím.“

Saskie přitakává Simoně v tom, že i její syn si čte knížky v mobilu. Chodí ale také občas do knihovny a knihy si vybírá sám. „Teď si vybral, což jsem byla úplně v šoku „Verbální komunikace“ a tak já nevím, jestli na mě něco bude zkoušet, nebo jestli mě zkouší, až jsem z toho teda udivená.“ Saskie si myslí, jestli v tom není zájem o slečny.

Synovi nechce do výběru vzdělání a povolání nijak zasahovat („z toho jsem vyléčená“), protože má negativní zkušenost od svých rodičů, kteří jí „neustále tlačili do nějaký škatulky a furt mě s někým srovnávali.“ V reakci na to si řekla, že ona taková nebude. Nicméně i tak rodiče nenechávají směřování syna úplné náhodě, nechali si odborně vypracovat, na co by se hodil. Manuální činnost určitě ne, sama ho manuálně pracovat také nevidí, syn také ne. Ten si vybral a jeho snem je dělat výpočetní techniku, takže nakonec půjde na střední školu s maturitou, obor spojař. To, zda půjde na vysokou školu se uvidí podle toho, jak mu studium půjde.

Jako jediná matka vybrala jako výchovnou hodnotu poslušnost, kterou si představuje nejen vůči rodičům, ale obecně vůči autoritám. Když se nebude žádat poslušnost, děti/lidé nemusí nikoho respektovat a nepoznají hranice.

Pro Saskii je ve výchově hodně důležitá láska, která podle ní dnes jinde než v rodině chybí. Ve společnosti není tolik vidět láska a soucit,. Saskie uvedla příklad filmů, konkrétně pohádek, u kterých je jasně patrný posun od doby jejího dětství. „oni jsou v tomhle stylu tak nějak podporovaný a ... ten soucit není prostě nikde vidět ... když to srovnám ... na jakejch pohádkách jsme vyrůstali my a podívám se na pohádky, který jsou teď, tak ... to tam vůbec není... já jsem staromódní, možná, ale já to tam nevidím, jo.“ V citovém vývoji dítě může podporovat jen ta rodina. Proto do životních hodnot, které chce předat dítěti napsala soucit, lásku a rodinu. „Protože rodina je asi nejvíc, protože nikde jinde se to nenaučí. Ve škole na to není čas a nikdo jinej jim to prostě nedá.“

Vybrané hodnoty: Pocit odpovědnosti, poslušnost, pracovitost, spořivost, snášenlivost a ohleduplnost k jiným lidem

Svatava

Svatava pracuje jako úřednice. Bydlí ve vesnici asi 10 km od Tábora, odkud i pochází. Říká, že volného času moc nemá, když ano, pak čte a trochu sportuje. Má dvě syny, 15letého a 10letého.

Starší syn sportuje, hlavně hraje fotbal, dále ho zajímají počítače, internet a ICQ s kamarády. Chodí na výtvarný kroužek, je šikovný na malování. Knihy nečte, časopisy to ano. Z vlastní zkušenosti ví, že nemá cenu mu knihy doporučovat, protože on je nebude číst, jeho nezajímají, „když bych mu prostě řekla ‘hele tohle to je třeba pěkná knížka, mohl bys sis to přečíst’, tak ((mávně rukou)).“ Na televizi se moc nedívá, když tak sleduje sport. Jako jeden z mála z jeho třídy syn nekouří.

Škola, kam chodí její obě děti má problém s nekvalitní výukou angličtiny, na což rodiče školu upozorňují a snaží se (bezúspěšně) o nápravu. Někteří rodiče kvůli tomu již dali nebo dají své děti na jiné školy, čímž se problém dané školy dále prohlubuje a navíc se negativně odráží i na vztahu k rodičům dětí jako je Svataava, tedy těch, které své děti zatím na škole mají. Škola podle ní již mnoho nedělá, protože se předpokládá uzavření druhého stupně. Svataava nechá staršího syna poslední ročník dochodit, ale mladšího příští rok zamýšlí přeložit. Rodiče, kteří dítě ve škole nechali moc šancí nemají, Svataava chtěla syna dát jinam, ale „dejte ho do devítky někam jinam“, není možné vzít jen jednoho ze školy, musela by zařídit přechod obou dětí. Dokonce popisuje vyhrožování, kterého se dopustil starosta obce vůči rodičům, kteří by dítě chtěli přemístit. „V podstatě to svalili, sice jako, svolali si nás tam jako malý školáčky a to svalili na nás, že v podstatě je to naše vina ... To byla velká schůze a vysloveně tam jako řekli, že teda jako, kdo tam to dítě nenechá, takže toho nebudou mít rádi ... pan starosta se takhle do toho vložil ... tenhle to dochodí a s tím malým to vyřešíme to v červnu a nebudeme jediní, asi.“

Syn si vybral učební obor uměleckého kováře, na který bude dělat talentové zkoušky. Říká, že neví jak k tomu dospěl, ale jeho kamarád ve vesnici má kovárnu, kam chodí a také mu jde výtvarná výchova „je šikovnej na tu výtvarku a vždycky ho bavilo vymyšlet různé věci ... si to prostě zvolil a tak ho asi v tom budu podporovat. Je to i hezký a asi by se mi to líbilo.“ Obor půjde studovat do města vzdáleného asi 30 km od domova, maturitní nastavbu by si případně mohl udělat v Písku (asi 60 km vzdálený).

Pocit odpovědnosti je důležité dětem vštípit také proto „Aby na nás měl kdo vydělávat, až nebudeme moct.“ U pracovitosti zase vidí důležité děti podporovat v tom, aby překonaly svou pohodlnost a představu, že si mohou peníze vydělat snazším způsobem než je práce.

Vybrané hodnoty: Pocit odpovědnosti, snášenlivost a ohleduplnost k jiným lidem, pracovitost, slušnost a spořivost, samostatnost

Soňa

Soňa pochází z Tábora a bydlí tam, pracuje jako úřednice. Mají doma menší zvířectvo. Ráda se prochází se psem po lese. Žije bez partnera se svými dvěma syny (14 a 17 let).

Syn je hodně velký divočák, pokud se nevybije při fotbale, tak se vybije s partou. Pomáhají školníkovi třeba likvidovat staré učebnice. Kromě party a fotbalu je jeho dalším zájmem ještě počítač. Doma je podle něj nuda, nedávno se zamiloval, takže nestíhá ostatní aktivity.

Synovi kamarádi jsou kluci z fotbalu a zároveň spolužáci ze třídy nebo ze školy, jsou soudržná parta. Soňa zná i jejich rodiče, není úplně spokojená s chováním některých kluků, ale vzhledem k silné vazbě mezi nimi si nemyslí, že by bylo dobré mu říkat, že by s někým neměl kamarádit. Syn ví, že mu matka nedovolí všechno, co třeba mohou dělat ostatní kluci a respektuje to.

Soňa sleduje prospěch syna, snaží se, aby si případnou špatnou známku opravil. Je připravená svému synovi do školy věci vysvětlit či poradit, pokud je to něco složitějšího, zeptá se kolegů v práci. Syn se pokoušel dostat na víceleté gymnázium v Soběslavi, ale nebyl přijatý.

Ve škole je syn dost svěhlavý, stojí si za svým názorem, vystupuje i přímo proti učitelům, „vždycky si myslí, že jenom on má pravdu“. Soňa se mu snaží vysvětlit, že si může myslet svoje, ale neměl by to říkat nahlas. Že jsou hranice, které by neměl překračovat. Kvůli kázeňským problémům syna ve škole byla Soňa ještě s dalšími rodiči předvolána „na kobereček“, což se jí nelíbilo, protože se jí zdálo ponižující: „V té škole, to bylo špatný ... to jsem tam nebyla sama, tam byla prostě parta lidí, kteří prostě dělali různé problémy, někdo si dovoloval na spolužáky, někdo zase jenom, že vyrušuje. Tak si nás zavolali deset rodičů a seděli jsme v takovém, no prostě deset rodičů před třinácti učitelama a bylo to takový hodně nepříjemný ... Oni se nám prostě snažili vysvětlit, co mají za problémy ... a že se bojí, že kdyby to bylo horší a horší, tak že by je pak nezvládali v té škole ... připadala jsem si tam tákhle malinká.“

Co se týká povídání, syn se Soně podle ní nesvěřuje se vším, s úplně vnitřním soukromím, na „to člověk musí vystihnout malinko situaci, jak prostě, ale nesmí to vypadat, že se vyptáváte.“ Ví, že některá témata si syn hlídá a nemá tam jednoduše otevřený přístup. Zavedla to, že si vždy v neděli po večeři se syny sednou a řeknou, co bylo minulý týden a co budou dělat příští týden, kdo má co v plánu. Synové si z toho dělají trochu srandu, „kluci už mi říkají ‘mami, že tě to pořád baví’. Já říkám ‘baví’. Soňa se na to vždy těší a myslí si, že i oni a jejich protesty jsou jen naoko a už s tím počítají.

Soňa také zavedla v domácnosti tabulku povinností, která detailně řeší rozdělení všech domácích prací, od vysávání, utírání prachu, mytí, utírání, uklízení nádobí, čištění klece pro zvířátko, až po dlouhou procházku se psem, noční procházku. Soňa se na povinnostech podílí a na dodržování povinností také dohlíží, největší boje jsou o ranní procházky se psem. Domluvili se, že si rozdělí ranní venčení tak, že synové mají venčit ve všední dny, Soňa má víkendy. Ale když Soňu pes vzbudí ve čtyři ráno, tak jde, i když je všední den.

Chystá se na střední průmyslovou školu, vybral si obor počítačová grafika. Syn Soni má výtvarné nadání, i když říká, že ho to nebaví, na počítači dělá věci, u kterých uplatní své nadání, které nejspíš zdědil od části rodiny (rodičů Soni a od její sestry). Sám se tomuto směřování spíše brání, ale pokud by se tomu ve spojení s počítači věnoval, Soňa by byla spokojená, protože u něj vidí že v jeho rukách něco je.

Vybrané hodnoty: Pocit odpovědnosti, samostatnost, snášenlivost a ohleduplnost k jiným lidem, pracovitost a odhodlání a vytrvalost

Tři nejčastěji zvolené hodnoty v diskusi:

- pracovitost (9x)
- pocit odpovědnosti (9x)
- snášenlivost a ohleduplnost k jiným lidem (8x)